

Eindexamen: keurslijf of stimulan

Rob Adriaens schreef in het november/decembernummer van *Geografie* over de positieve ervaringen met het nieuwe havo-eindexamen aardrijkskunde. Volgens velen stak dat examen goed in elkaar. Toch is hier en daar discussie gevoerd over het antwoordmodel én over de bedoeling ervan.

Ook wij waren tevreden met het eindexamen, al bleek dat we een aantal examenvragen anders hadden geïnterpreteerd dan de bedoeling was. Ook leerlingen hadden bij het nakijken nog een paar verrassingen in petto: goede antwoorden waar wij en het Cito niet aan gedacht hadden. Ook de gesprekken met collega's op de regionale eindexamenbijeenkoms waren leerzaam. Diverse mensen kwamen met interessante gezichtspunten. Ten slotte bleek deelname

aan het forum op de digischool.nl een nuttige aanvulling.

Bindend of leidraad

Bij alle gesprekken bleek dat er collega's zijn die zich gebonden voelen aan het antwoordmodel en anderen die meer vrijheid voelen om inhoudelijk af te wijken en een inhoudelijke discussie aan te gaan.

Bij de tweede correctie bleek dit opnieuw. Onze collega's hanteerden het antwoord-

model met minder vrijheid dan wijzelf. Sterker nog: ze stonden ons niet toe ervan af te wijken. Dat roept de vraag op wat precies de bedoeling is van het antwoordmodel. Is het een richtsnoer voor het nakijken, waarbij de voorbeeldantwoorden een bindend karakter hebben en waarop hooguit het KNAG-overleg een aanvulling kan geven, of is het niet meer dan een leidraad en een hulpmiddel bij het nakijken?

Misschien waren de docenten die wij spraken een uitzondering en ziet de meerderheid het antwoordmodel als een leidraad, maar wij hebben sterk de indruk dat er een brede tegenstelling bestaat. Een van ons heeft bijvoorbeeld met zijn tweede corrector een discussie gevoerd over artikel 3.3 van het reglement. Hierin staat vrij vertaald: 'dat andere juiste antwoorden ook goedgerkend moeten worden'. Daarvan wilde de tweede corrector in dit geval echter niets weten. Een inhoudelijke discussie was niet mogelijk, het antwoordmodel en het KNAG-verslag waren naar zijn mening bindend. Zijn motivatie was: het nakijken is anders niet eerlijk.

Veilig of keurslijf

Bij diverse ontmoetingen van collega's op het regionaal overleg naar aanleiding van het eindexamen blijkt dat docenten onzeker zijn over hun vrijheid bij het nakijken. Het idee leeft dat het Cito streeft naar vragen die zo gesloten mogelijk zijn en dat er daarom weinig ruimte is om af te wijken van het antwoordmodel. De meerderheid van de aanwezigen wil die ruimte wel, maar lijkt hem niet te durven nemen.

Is het bedreigend om meer ruimte te nemen? Aardrijkskunde is een zeer breed vak en de ene docent weet, vaak door persoonlijke ervaringen, wat meer van een onderwerp dan de ander. Leerlingen kunnen met deze kennis besmet raken. Het antwoordmodel biedt wellicht veiligheid. Maar wat de één veiligheid biedt, is voor de ander een keurslijf.

Wij zijn benieuwd hoe collega's in het land dit ervaren. Herkent u de vraagstelling en wilt u uw mening geven? Stuur dan een mail naar bak@segbroek.nl. Van de reacties zal *Geografie* geanonimiseerd verslag doen. •

Margo van Stratum is docent aardrijkskunde met grote interesse in de relatie tussen fysische en sociale geografie. Martin Bakker is fysisch geograaf en docent aardrijkskunde met vijftien jaar werkervaring in het bedrijfsleven, bij de provincie en de rijksoverheid op sociaal- en fysisch-geografisch terrein.

Correctievoorschrift HAVO 2010

tijdvak 1

aardrijkskunde

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regel
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.